

Nr 46.

*Utlåtande i anledning av väckta motioner angående förråds-
männen A. L. Åbergs och F. A. Hedströms tjänste-
årsberäkning för inplacering i löneklass.*

(1:a avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hugo Sundberg* (I: 24) och den andra inom andra kammaren av herr *Gavelin* (II: 19), har hemställts, att riksdagen ville för sin del besluta, att de vid kommandantstaben i Boden anställda, vid fortifikationsförvaltningen i Boden tjänstgörande förrådsmännen *Adolf Linus Åberg* och *Folke Alvar Hedström* skulle äga att som tjänstetid för inplacering i löneklass vid övergången till extra ordinarie anställning den $\frac{1}{7}$ 1942 räkna sig till godo den tid — *Åberg* från och med den $\frac{1}{1}$ 1922 och *Hedström* från och med den $\frac{1}{7}$ 1938 — de innehåft befattningar som förrådshandräkningskarlar vid kommandantstaben i Boden.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen I: 24.

Över motionerna har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, *statens lönenämnd* avgivit yttrande, vilket fogas såsom bilaga till utskottets utlåtande. (*Bilaga.*)

Utskottet. Vid tidpunkten för *Åbergs* och *Hedströms* övergång från arvodestjänst till extra ordinarie befattning gällde bestämmelserna i 1939 års militära icke-ordinariereglemente, efter vilka bestämmelser förevarande löneklassplaceringsfråga i princip bör bedömas. Enligt stadgandet i 8 § 3 mom. nämnda reglemente kunde vid dylik övergång efter prövning av Kungl. Maj:t vederbörande beredas förmånligare löneklassplacering än som följde av de allmänna lönetursreglerna. Såsom framgår av förarbetena till ifrågasvarande stadgande var innebörden i detsamma att möjliggöra avlöningsförhöjning icke enbart på grund av föregående långvarig anställning utan fastmera att bereda utväg till förekommande av avlöningsminskning, där mera avsevärd sådan skulle inträda på grund av befordringen och där en nedgång av löneinkomsten bland annat med hänsyn till föregången långvarig anställning skulle framstå såsom oskälig.

Såsom *statens lönenämnd* i silt i ärendet avgivna yttrande påvisat, ha *Åberg* och *Hedström* i den extra ordinarie anställningen erhållit förhöjning av det tidigare utgående kontanta lönebeloppet. Vidare har framhållits, att

nu förevarande löneklassplaceringsfråga den 5 november 1948 varit efter ansökningar föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Kungl. Maj:t medgav därvid beträffande Åberg, att denne med hänsyn till föreliggande omständigheter — Åberg tillträdde arvodesanställningen redan år 1922 — finge vara placerad i 12 löneklassen, dock först från och med den 1 juli 1948. Beträffande Hedström, som enligt vad i motionerna upplysts tillträtt sin motsvarande anställning år 1938, föranledde ansökningen icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Med hänsyn till i ärendet anförda omständigheter kan utskottet i likhet med lönenämnden icke finna, att i motionerna anförts några skäl av beskaffenhet att böra föranleda riksdagen att vidtaga ändring i Kungl. Maj:ts förberörda beslut. Motionerna avstyrkas alltså.

Utskottet hemställer,

att motionerna I: 24 och II: 19 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 22 mars 1949.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Pauli, Sven Larsson, Ohlon, Gustaf Karlsson, Mannerskantz, Iwar Anderson, Heiding, Gillström, Berling, Hesselbom och Ivar Persson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Malmborg i Skövde, Svensson i Grönvik, Boman i Kieryd, Andersson i Malmö, Hjalmarson, Mårtensson i Uddevalla, Wallentheim, Ståhl, Lindholm, Hoppe, Thapper och Onsjö.

Bilaga.

Till Riksdagens statsutskott.

Med anledning av att Kungl. Maj:t genom remiss den 21 februari 1949 anbefallt statens lönenämnd att till statsutskottet avgiva utlåtande över de inom riksdagen väckta likalydande motionerna I: 24 och II: 19 angående löneklassplacering för förrådsmännen A. L. Åberg och F. A. Hedström får lönenämnden anföra följande.

Lönenämnden har tidigare, nämligen den 29 juni 1948, avgivit utlåtande rörande löneklassplacering för ifrågakvarande förrådsmän. Lönenämnden anförde därvid bl. a. följande:

»Statens lönenämnd har inhämtat, att Åberg och Hedström närmast före övergången till extra ordinarie anställning uppburo arvoden med 325 resp. 315 kr. i månaden, att Åberg är född den 12 augusti 1889 och att Hedström är född den 6 februari 1915.

Lönenämnden vill framhålla, att sökandena tillträtt innehavda extra ordinarie befattningar före den 1 juli 1947. Bedömandet av den nu förevarande löneklassplaceringsfrågan torde fördenskull, därest ej särskilda omständigheter kunna åberopas, principiellt böra ske enligt de grunder, som av Kungl. Maj:t tillämpades före nämnda dag. Enligt dessa grunder skulle sökandena, som vid tillträddandet av extra ordinarie anställning erhöilo löneförhöjning, icke ha tillerkänts någon särskild förmån i fråga om sin lönetur. Det må jämväl framhållas, att sökandena såsom extra ordinarie befattningshavare den 1 juli 1947 erhöilo större löneökning än som tillkom ordinarie befattningshavare med motsvarande löneklassplacering.

På grund av det anförda anser lönenämnden tillräckliga skäl icke föreliggande att för Hedströms del medgiva ytterligare förbättring i löneklasshänseende. Beträffande Åberg däremot har lönenämnden beaktat, att han tillträtt arvodesanställningen som förrådshandräckningskarl redan år 1922, att tillträddandet av den extra ordinarie anställningen inneburit förändring allenast i fråga om anställningsformen men icke beträffande anställningen i övrigt samt att han vid pensionsålderns inträdande den 30 september 1949 — oaktat sin långa anställningstid i statens tjänst — icke författningssenligt skulle ha uppnått slutlöneklassen i förrådsmannabefattningen. Med hänsyn till anförda särskilda omständigheter anser sig lönenämnden kunna tillstyrka, att Kungl. Maj:t med stöd av 26 § 8 mom. Saar medgiver Åberg att fr. o. m. den 1 juli 1947 tillhöra 12 löneklassen.»

Såsom framhållits i motionerna medgav härefter Kungl. Maj:t genom beslut den 5 november 1948 att Åberg finge vara placerad i 12 löneklassen, dock först fr. o. m. den 1 juli 1948. För Hedströms del föranledde ansökningen icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Vad i förevarande motioner anförts, har icke föranlett lönenämnden till ändrat ställningstagande. Med anledning av vad som uppgivits rörande sökandenas avlöningsförhållanden i samband med övergången till extra ordinarie anställning har lönenämnden ånyo inhämtat uppgifter härom (bifogade).¹ Därav framgår, att avlöning i juni 1942 utgått till Åberg med 325 kronor och till Hedström med 315 kronor i månaden, varjämte för båda har verkställts pensionsavdrag med 4 kronor i månaden. Vare sig jämförelse sker mellan brutto- eller nettolönen har alltså för såväl Åberg som

¹ Ej här medtagna.

Hedström övergången från arvodesanställning till anställning som e. o. förordsmän inneburet någon förhöjning av det kontanta lönebeloppet. Det må jämväl framhållas, att den i ärendet tillämpade principen — inplacering i begynnelselöneklassen, då tidigare arvode givit lägre lönebelopp — regelmässigt iakttagits beträffande andra befattningshavare, vilka före den 1 juli 1947 övergått från arvodesanställning till extra ordinarie befattning.

Stockholm den 4 mars 1949.

ERIK STRIDSBERG.

Lennart Rydbeck.